იმერეთი

ყოველდღიური გაზეთი

ფ ა ს ი:
წლიურათ . . . . 7 მანეთი
ნახევარი წლით . . . . . 4 მანეთი
თვიურათ . . . . 3 აბაზი
ცალკე ნუმრის ერთი შაური.
წლიური ხელის მომწერლებს გაზეთის ფასი შეუძლიათ ნაწილნაწილათ გადაიხადონ: ხელის მოწერის დროს 3 მანეთი დანარჩენი კიდევ ნაწილნაწილათ. საზღვარგარეთ წლიურათ 14 მან., ნახევარი წლით 8 მან., თვიურათ 6 აბაზი.

№ 91
წელიწადი მეორე
1913
პარასკევი, 28 ივნისი.
მისამართი: Кутаисъ, редакція газ. „ИМЕРЕТИ".

ტელეფონი № 149.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მიიღება ხელის მოწერა 1913 წლისთვის ყოველდღიურ გაზეთზე
წელიწადი მეორე
1913 **იმერეთი**

გაზეთის ფასი:
ერთი წლით . . . 7 მანეთი.
ნახევარი წლით . . . 4 მანეთი,
ერთი თვით . . . 4 აბაზი.
და ცალკე ნუმრის . . 1 შაური,

სამგლოვიარო განცხადების თითო დაბეჭდვა—სამი მანეთი.
განცხადების ფასი: პირველ გვერდზე პეტიტის ანგარიშით სტრიქონი ღირს 3 შაურათ მეოთხეზე—ორ შაურათ, შიგნით გვერდზე მორიგებით. შრომის მაძებართა განცხადება—ნახევარ ფასათ.
გაზეთის დასაკვეთი ფასი და აგრეთვე სხვა ანგარიშებიც უსათუოთ ამ მისამართით უნდა გამოიგზავნოს: Кутаисъ. редакція газеты „ИМЕРЕТИ".
სხვანაირათ გამოგზავნილ ფულს რედაქცია ვერ მიიღებს.

ქვრივი ეკატერინე პეტრეს ასული ეზიკოვისა, და მიცვალებულისა სალომე სიმონის ასული საფაროვისა შვილებით, ძმისწულები სიმონ, ბონავენტურა, ლევან, მარია. ელენე, თამარა და სხვანი, ეკატერინე პეტრეს ასული მურვანოვისა შვილებით, რძალი ფილომონე ივანეს ასული ეზიკოვისა და სიძე დავით იოსების ძე შამირანოვი გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ დაუვიწყარის

რაფაელ სიმონის ძე ეზიკოვის

გადაცვალებას. ცხედრის გამოსვენება აბდუშელიშვილის სახლიდან აბორინის შესახვევში ქუთაისის რომის კათოლიკეთა ეკლესიაში და იქიდან საფიჩხიის სასაფლაოზე დანიშნულია პარასკევს 28 ივნისს, დილის 9 საათზე. პანაშვიდი ყოველ დღე საღამოს 7½ საათზე.

ანასტასია ქაიხოსროს ასული მდივნისა, ვარლამ და ბიქტორ ტარიელის ძენი მდივნები, ანა ალექსის ასული მდივნისა, ქეთევან გიორგის ასული მდივნისა, თედოსი ტარიელის ასული ხალვაშისა შვილებით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ უდროოთ გადაცვალებას პირველი დაუვიწყარი შვილის, მეორე მესამე და მეექვსე უძვირფასესი დის, მეოთხე და მეხუთე საყვარელი მულის

პელაგია ტარიელის ასულის მდივნისას.

დაკრძალვა მოხდება კვირას. 30 ივნისს, სოფელ ვაკისუბანში, წმ. გიორგის ეკლესიის გალავანში. გამოასვენებენ საკუთარი სახლიდან, ნაშუადღევის 4 საათზე.

კვირას, 30 ივნისს, დილის 10 საათზე საფიჩხიის სასაფლაოს ეკლესიაზე გადახდილი იქნება წლის წირვა და პანაშვიდი მოსკოვის მეოთხე კურსის სტუდენტის

ივანე ზურაბის ძის ფანცულაიას

სულის მოსახსენებლათ, რასაც მიცვალებულის მშობლები აუწყებენ ნათესავთ, ნაცნობთა და ამხანაგთ.

გამოვიდა და იყიდება წერა-კითხვის საზოგადოების მაღაზიაში ახალი სამეცნიერო-სალიტერატურო კრებული

ბვირბვინი

შემდეგი შინაარსით:
1. შ. რუსთველი, გრ. რობაქიძისა.
2. სუმერული და ქართული, მიხ. წერეთლისა.
3. ოიდიპოს მეფე, ბერძნ. ნათარგმნი ვ. ქავთარაძისა.
4. მეფე მგოსანი, სანდრო შანშიაშვილისა.
5. ღამე, ს. ფირცხალავასი.
6. გლოვის ზარი, მისივე.

— ფასი ერთი მან. —

ახალი გამოგონება მეცნიერებაში
ერთადერთი სახმარებელი ვენახის აქიმობისათვის და მცენარეთა დასაცავათ სოკოების ავათმყოფობისაგან და მწერთაგან
ახალი სითხე ქაკმენის UU
მთავრესი წარმომადგენელი მთელი რუსეთისათვის **კანტორა კლოპ... ქუთაისში** საწყობი და ნარდი გაყიდვა **ი. გოკიელოვის შვილების სავაჭრო სახლში ქუთაისში.**

ქუთაისი.
პაებზე დამყარებული ამხანაგობა
კირაკოზოვი & ზ. გ. ოგანოვი.
გაზაფხულისა
და ზაფხულის სეზონი

ტრიკო, კასტორი, დიოგონალი, ჩესუნჩა, რაგოლი, ტილო, პარუსინა, ბატისტა, კისეია, შემიზი, ჩითი.

პოპლინი, მესალინი, ქივრონი, ლიბერტი, ლევანტინი, სტოლსაფრები, „პოკრივალო", პირსახოცი, ხელსახოცები, მადაპალამი, ლანკორტი.

ქალთა პროგიმნაზია
მარიამ კვინიხიძის ასულისა
გადავიდა იმავე თფილისის ქუჩაზე ობორინის შესახვევის კუთხეში. გამრეკელის შენობაში.
მოწაფეების მიღება დაიწყება ყველა კლასში 15 აგვისტოდან.

შინაგან სნეულებათა
აქიმი ნიკ. ივ. შენგელია. მიღება: დილის 9—11 ს. საღ. 5—7. გენერლის (გოგებაშვილის) ქუჩა, საკ. სახლი.

აქიმი ვ. ი. ფეშინი ქირურგიული და საშარდე სნეულება ყოველდღე 12—2 და 4—6 საათამდი. გოსპიტლის ქ. გვახარიას სახლი.

აქიმი კ. თ. ყუშელაშვილი. ათი აპრილიდან ლებულობს ავათმყოფებს (**შინაგანი, ვენერიული, კანის**) ახალ ბინაზე: ვიტუშინსკის სახლი, აფთიაქის უკან. პუშკინის ქუჩიდან ტელეგრაფის შესახვევში.

აქიმი ვ. ა. ნემსაძე ღებულობს შინაგან სნეულებიან ავათმყოფებს ნაშუადღევის 3—6 საათ. თფილისის ქუჩა, ფირალოვისსახლი.

აქიმი ა. მ. ალ. თიანი
ღებულობს ავათმყოფებს (**შინაგან ქალთა სნეულებს და ბავშებს**) ახალ ბინაზე. ქარვასლის ქ. კლასიკური გიმნაზიის პირდაპირ. რადიუმის გვერდით ჩილინგაროვის სახლი.

აქიმი ი. ჩარექოვი
ხუთ ივნისიდან მიიღებს **კანის და ვენერიული ავათმყოფებს ახალ ბინაზე.**
გაგარინის ქუჩა, პოლიციის გვერდით, ფირალოვის სახლში.

კბილის
აქიმი ანა ბუტულოვის ასული გადავიდა ახალ ბინაზე: პუშკინის ქუჩა სახლი ჯანელიძისა ქალაქის საბჭოს პირდაპირ და წმ. ნინოს დედათა სასწავლებლის გვერდით

იყიდება
ქუთაისში „პოდგორნი" ქუჩაზე რიონის პირისკენ ორსართულიანი ქვიტკირის სახლი სარდაფით.
მისამართი: „პოდგორნი" ქუჩაზე ზაინკალი (слесарь) ერმილე ქორიძე.

გამოცდილი მოახგარიშე
დაეძებს
მოანგარიშის ადგილს რომელიმე სავაჭრო დაწესებულებაში.
იკითხეთ: ვორონცოვის ქუჩაზე, მოვაჭრე მაქსიმე მანაგაძესთან.

დღიური

—:—

სერბიამ ბულგარეთს დიპლომატიური დამოკიდებულობის მოსპობის შესახებ ნოტა ჩააბარა.

— საზონოვმა ბობჩევს აცნობა: თანახმა ვართ დავიცვათ ბულგარლების ინტერესები სერბიასა და საბერძნეთშიო.

— გამოირკვა, რომ სერბიის გამარჯვების შესახებ ცნობები გაზვიადებული ყოფილა.

— სერბიის მეფემ სასახლის წევრთა ბჭობა მოიწვია რუსეთის ნოტის განსახილველათ.

— ბერლინში ხმა გავრცელდა—ბულგარეთ რუმინიასა და ოსმალეთს შეუთანხმდაო, ორივე სახელმწიფომ ნეიტრალიტეტი უნდა დაიცვას.

— რუმინია თხოულობს რუშჩუკს შუმლას და ვარნას. ავსტრია შეპირდა—შემავლობას გაგიწევო.

— გამოქვეყნდა რუსეთის მთავრობის ოფიციალური ცნობა, სადაც დაგმობილია სლავიან ძმათა სისხლის მღვრელი ომი.

— ბერლინის დიპლომატიურ წრეებში რუმინიის მობილიზაციას ბერნტჰოლდის პოლიტიკის გაკოტრებათ სთვლიან.

— უკანასკნელმა ამბებმა ფინანსიურ კონფერენციაზე მოკავშირეთა სახელი მეტათ დასცა.

— რუმინიის სამხედრო ესკადრა ბულგარეთის საზღვარს მიუახლოვდა.

— ოსმალეთის აფიცრებს ებძანათ,—ყველა თავის პოლკს დაუბრუნდეს.

— ლონდონის მახლობლათ მორვიჩში მილიონერ ლევერის სახლს სუფრაჟისტ ქალებმა ცეცხლი მისცეს.

— პროგრესისტებმა სათათბიროში პრესის შესახებ კანონპროექტი შეიტანეს.

— კიევში ებრაელების დევნა ძლიერდება.

— ,,ზემჩინას'' რედაქტორმა და მისმა თანამშრომელმა სენატის წინაშე სათათბიროს სხდომებიდან დათხოვის გამო როძიანკოს წინააღმდეგ საჩივარი აღძრეს,

— ლოძში ებრაელთა სახლების დაწვა გახშირდა.

ქალაქის ახალი საავათმყოფო.

ერთი აუცილებელი კულტურული დაწესებულება ქალაქისათვის არის საავათმყოფო. კაცთმოყვარეობა და პრაქტიკული აუცილებლობა ერთად ავალებს ქალაქის თვითმართველობას იზრუნოს ავათმყოფებზე, მით უმეტეს რომ ავათმყოფობა ყველას შეხვდება და პირადათ კიდეც რომ ვინმე გადარჩეს, ისეთი ოჯახი მაინც არ გამოერევა' რომ ავათმყოფი წევრი არ იქნეს. დიდ ზნეობრივ და სულიერ ტანჯვას განიცდის მთელი ოჯახი, როცა არა აქვს საშვალება ავათმყოფ წევრს რიგიანათ მოუაროს. ასე რომ კარგათ მოწყობილი საერთო საავათმყოფო ყოველი მოქალაქისათვის აუცილებელ საჭიროებას წარმოადგენს. დღემდი ამ მხრით დიდი დაბრკოლება იყო ჩვენი ქალაქის ცხოვრებაში და დღეს კი ეს ნაკლი მოისპო. ადგილი, სადაც საავათმყოფოა მოთავსებული, შედარებით ძლიერ კარგი არჩეულია—ფართო მიდამო, სუფთა ჰაერი, ხმაურობას მოშორებით, გარშემო ტყე საბაღე მიწებით და სხვა. შენობა დიდი, მოხდენილათ აგებული, შესაფერად მოწყობილი, მშრალი და სინათლიანი. ამგვარათ ახალი სავათმყოფოს აგება და მოწყობა ერთი საიმედო კულტურული ნაბიჯია ქალაქის თვითმართველობის ცხოვრებაში. დიდათ სასარგებლო და თანაც მეტათ სასიამოვნოა. რომ ქალაქის თვითმართველობამ ასეთი ინიციატივა მიიღო და საკმაო უნარიც გამოიჩინა მის განსახორციელებლათ. ეს საავათმყოფო სწორეთ ბეჭედია ქალაქის თვითმართველობის ნაყოფიერი მოქმედებისა. ამ საავათმყოფომ დაამშვენა ქალაქი და შემატა მას ერთი განძი.

მართალია, ქალაქს დღევანდელ ნივთიერ მდგომარეობაში გაუძნელდება ამ საავათმყოფოს შენახვა, ვინაიდან შენობაც დიდია და მოსამსახურეთა შტატიც დიდია საჭირო, მაგრამ სიბნელე უიმედობას სრულებითაც არ ბადებს, რადგან მომავალი წლიდან მოსალოდნელია ქალაქის შემოსავლის მომატება.

ახლა სასურველია, რომ ეს ძვირფასი დაწესებულება კარგ ნიადაგზე დადგეს—ესე იგი საავათმყოფოში უნდა დამყარდეს ისეთი წესრიგი, რომ ხალხმა ნდობის თვალით შეხედოს მას. ამისათვის საჭიროა რიგიანათ დადგენილი ნიხრი და მოსამსახურე პირთაგან გულმოდგინე და პატიოსანი სამსახური. ამით მე ის არ მინდა ვსთქვა, რომ ყოველი წრეგადასული მოთხოვნილება და ზედმეტი პრეტენზიები ქალაქის გამგეობამ უნდა აკმაყოფილოს. ეს შეუძლებელია ხშირათ. მე მსურს ხაზგასმით ის აღვნიშნო, რომ ქალაქმაც და საავათმყოფოს ადმინისტრაციამაც ანგარიში გაუწიონ საზოგადოების ხმას და სახეში მიიღონ სწორი კრიტიკა—რომლის მიზანიც იქნება დახმარება მართვა-გამგეობის მოწესრიგებაში და არა კინკლაობა ანუ უსაფუძვლო გამოსარჩლება უკმაყოფილო პირთა.

თუმცა ჯერ ბეჯითად არ ვიცით რა

წესი დამყარდება საავათმყოფოში, მაგრამ რამდენიმე საკითხის შესახებ გვსურს ჩვენი აზრი გაუზიაროთ მკითხველს.

1. საავათმყოფოს უნდა განაგებდეს საბჭო, რომლის თავჯდომარე უნდა იყოს უფროსი აქიმი (გამგე) და წევრებათ დანარჩენი აქიმები, რომელნიც საავათმყოფოში მსახურობენ. საბჭო უნდა არჩევდეს და საბოლოოთ სწყვეტდეს მართვა გამგეობის საკითხებს, როგორიცაა მაგალითად, მოსამსახურეების მიღება, დათხოვა, მათთვის ინსტრუქციის შედგენა, საჭირო ნივთების შეძენა, წესრიგის შეცვლა, უსახსრო ავათმყოფობის ხარჯიდან განთავისუფლება და სხვა.

2. საავათმყოფოში აპერაციას უნდა აკეთებდენ უსასყიდლოთ. ეს წესი სამართლიანიც იქნება და სასარგებლოც და აი რატომ; საავათმყოფოს მიზანია, რაც შეძლება მეტი ხალხი მიიზიდოს და გაუადვილოს ყველას სნეულებასთან ბრძოლა. ბევრია ისეთი, რომ თუმცა ფეხზე დადის, მაგრამ სნეულება კი აქვს და რაც მალე გაიკეთებს აპერაციას მით უკეთესია. დღეს თუ ასეთი პირი საავათმყოფოში არ მიდის ეს, სხვათა შორის, იმიტომ, რომ ორნაირ ხარჯს ერიდება—ერთი აპერაციის ფასი და მეორე საწოლისა. ხალხმა თუ ის გაიგო, რომ აპერაცია უფასოა და ეს შემოსავლის წყაროთ არა აქვს გადაქცეული საავათმყოფოს პატრონსო, ის ადვილათ დათანხმდება საწოლის ხარჯი გაიყოს და აპერაცია გაიკეთოს. ამგვარათ მოთხოვნილება გაცილებით მოიმატებს და ამით საავათმყოფო კი არ იზარალებს, პირიქით ისარგებლებს, რადგან ერთი წყარო შემოსავლის მოისპობა, მაგრამ მეორე წყარო რაოდენობით იმატებს. თუ აპერაცია უფასო იქნა-- ხალხიც მეტი ისარგებლებს და შემოსავალი არ დაიკლებს. გარდა ამისა აპერაციისთვის ფასი მითაც უხერხულია, რომ ხშირათ ზედიზედ მეორეთ და მესამეთ სჭირდებათ გაკეთება ერთი და იმავე ავათმყოფისთვის.

მე მგონია ქიათურაში ისეთი წესია, როგორსაც ვასახელებთ და არ ვფიქრობ, რომ ან შემოსავლის მხრით ან ხალხის სარგებლობის მხრით ამას ემდუროდენ.

3. საავათმყოფოში უსათუოთ უნდა იქნეს რამდენიმე უფასო ტახტი. ეს საჭიროა როგორც ჰუმანიური მოსაზრებით, ისე პრაქტიკული აუცილებლობითაც. უფასო ტახტები სასახელოც არის საავათმყოფოსთვის, მაგრამ აქ დიდი გარჩევაა საჭიროა, რომ ამ ტახტების განაწილებამ საზოგადოებაში უსიამოვნება არ გამოიწვიოს და ხალხის თვალში საავათმყოფოს ნდობა არ დაეკარგოს. სამწუხაროთ ჩვენში კიდევ სუფევს ის მიდრეკილება, რომ გადასახადის დროს უმეტესობამ თავი ღარიბათ და შეუძლებლათ აღიაროს. მართალია, ჩვენში დიდი სიღარიბეა და ყველა ნივთიერათ ხელმოკლეთ რომ ჩავთვალოთ არ შევეცდებით მაგრამ ამ შემთხვევაში მნიშვნელობა აქვს ხარისხს. ორ ღარიბს შორის უფასო ტახტზე ერთს მეტი უფლება აქვს და მეორეს ნაკლები. თუმცა დანამდვილებით მისი გადაწყვეტა ვინ უნდა ისარგებლოს უფასო ტახტით ძნელია, მაგრამ დაახლოვებით უნდა აღინიშნოს რა ჯგუფის ხალხს აქვს ნება ამ ტახტებით ისარგებლოს. მაგალითად დღიური მუშა, დაბალი მოხელე, რომელსაც 25 მ. მეტი არა აქვს თვეში, სტუსალოდან განთავისუფლებული და, უსაქმოთ მყოფი ღარიბი ოჯახის წევრი, უეცარი შემთხვევით განადგურებული კაცი და სხვა.. უნდა ჩავთვალოთ ისეთ პირებათ, რომელთაც ნება ექნებათ ამ ტახტებით ისარგებლონ. ყოველ შემთხვევაში ამ წინდაწინ განსაზღვრულ პირობათა გარეშე უფასო ტახტებით სარგებლობის უფლებას უნდა არკვევდეს კერძო შემთხვევებში საავათმყოფოს საბჭო და არა ქალაქის გამგეობა. საბჭოს შეუძლია ავათმყოფებზე ცნობები შეკრიბოს და ქალაქის გამგეობის ცნობებითაც იხელმძღვანელოს, მაგრამ გადამწყვეტი ხმა ჩემის აზრით საავათმყოფოს საბჭოს უნდა ქონდეს. ეს დებულება არავის არ უნდა ეჩვენოს ქალაქის გამგეობის უფლების შეზღუდვათ.

4. საავათმყოფოს მდგომარეობას მუდმივ კანტროლს უნდა უწევდეს განსაკუთრებული სარევიზიო კომისია, რომელიც უნდა შედგებოდეს სხვადასხვა პროფესიის წარმომადგენელი ხმოსნებისგან იმ პირობით, რომ ერთი უეჭველათ აქიმი იყოს.

ტრიფონ ჯაფარიძე.

ახალი ამბავი

✦ ჩვენი საადგილ-მამულო ბანკის ზედამხედველი კომიტეტის განკარგულებაში სამასი თუმანი იყო წელს სხვადასხვა საზოგადო თუ კერძო საჭიროებათა დასაკმაყოფილებლათ. ამ თანხიდან ოცდაათი თუმანი გადაიდვა წლის განმავლობაში მოსალოდნელი საჭიროებისათავის და დანარჩენი ორას სამოცდაათი თუმანი წელს დარიგდა ამ სახით: ქუთ. დრამატ. საზოგადოებას.—ასი თუმანი. „სასოფლო გაზეთს“ ორმოცდაათი თუმანი (თვიურათ ათათი თუმანი ხუთ თვეს.) ათათი თუმანი: ქუთ. სახალხო უნივერსიტეტს; კიევის კომერც. ინსტ. არსებულ სამეც. წრეს; გაბრიელის სახელ. ბიბლიოთეკას; ბუნების მეტყველთა საზოგადოებას; ექვს კლასიან სამოქალაქო შკოლის ამშენებელ კომიტეტს; ხუთ-ხუთი თუმანი: „განათლების“ საზოგადოებას; ქუთ. მომღერალთა გუნდის საზოგ. ბათომში ქართული ეკლესიის ამშენებელ კომიტეტს.

✦ ამჟამათ ქუთაისში იმყოფება დეპუტატი ვ. გელოვანი.

✦ 27 ივნისს ქუთაისის ბაზარზე ფუთი პარკი 17 მ. 18 შ.—18 მან. იყიდებოდა. ხონში 26 ივნის ფუთი პარკი 18 მანეთად გაყიდულა, ლანჩხუთში —17 მ. და 4 აბაზათ.

✦ პეტერბურგში უწმინდესმა სინოდმა საქართველოს ეგზარხოსის მოხსენების თანახმად კავკასიაში მრევლს ღვდლის არჩევის უფლება აუკრძალა.

✦ ხარკოვში დაპატიმრებული 12 ქართველი სტუდენტისგან 21 ივნისს 7 უკვე გაათავისუფლეს: ამირაჯიბი, ამაშუკელი, ბერიძე, ლასხიშვილი, კიკაბიძე, ვარაზაშვილი და ჩიხლაძე. ორ სტუდენტს: იოსელიანსა და ბერეკაშვილს —ორი თვის ციხე და სამსაც: წერეთელს, ახვლედიანსა და ბრეგვაძეს სამი თვის ციხე მიუსაჯეს.

✦ განზრახვა აქვთ რკინის გზის მოსამსახურეთა ტანისამოსის ფორმა შესცვალონ.

✦ ამას წინათ კომპოზიტორმა ნ. სულხანიშვილმა ახალი კლუბის მამასახლისთა საბჭოს [illegible] მიმართა, შემწეობა ამოეჩინათ ფონოგრაფის შესაძენათ. სულხანიშვილს განზრახვა აქვს საქართველოს სოფლები მოიაროს და სახალხო სიმღერები შეკრიბოს. კლუბის საბჭომ სულხანიშვილის თხოვნა შეიწყნარა.

✦ 25 ივნის თფილისის გუბერნიის თავადაზნაურთა საგანგებო კრებამ მოიწონა კომისიის დადგენილება, რომ საბურთალოში მიწები თავადაზნაურთა ფულით პოლიტეხნიკუმის ასაგებათ შეიყიდონ.

✦ ამას წინათ დაპატიმრებული ჟურნალისტი არ. ჯაჯანაშვილი 25 ივნისს საღამოს გაათავისუფლეს.

✦ რედაქციამ მიიღო ქართულ ნაწარმოებთა კრებული „გვირგვინი“. წიგნი სუფთათ და ლამაზათაა გამოცემული.

✦ რედაქციას მოუვიდა ჟურნალი „განათლების“ მორიგი, ივნისის ნუმერი. ჟურნალში: ი. გომართლის, გ. ნათაძის, ვაჟა-ფშაველასი, მესხი-გვარამაძის და სხ. წერილებია მოთავსებული.

✦ გოლოვინის პროსპექტზე მომხდარი უბედურობის გამო მეფის მოადგილის თანამდებობის ამასრულებელმა შატილოვმა განკარგულება მოახდინა - დაწვრილებით გამოიკვლიონ საქალაქო შენობის ჩამონგრევის მიზეზები.

მოწერილი ამბავი.

ნოსირი. (ოდიში).

სახელოვანი პედაგოგის იაკობ გოგებაშვილის გადაცვალებიდან წლის თავის აღსანიშნავათ 23 ივნისს აქ გადაიხადეს პანაშვიდი. ხალხი ბლომათ დაესწრო.

ხაშური (ქართლი).

ამ რამდენიმე ხნის წინათ ხაშურში დრამატიული წრე დაარსდა. წრე მუშაობას უკვე შეუდგა. პირველი წარმოდგენა 23 ივნისს გამართეს. წარმოადგინეს „სოფლის გმირები“ და ცოლი თუ გინდათ ეს არის‘‘. წარმოდგენა კარგი იყო და ხალხიც ბლომათ დაესწრო. წრის გამგეობას დადგენილი აქვს—თვეში სამჯერ გამართოს წირმოდგენა. მეორე წარმოდგენა მეორე წარმოდგენა 5 ივლისს გაიმართება.

ს. ფარცხმა. (გურია).

ს. ფარცხმას საუცხოვო მდებარეობა აქვს. ამ სოფელში ჰავა კარგია და წყალიც საუცხოვო, მაგრამ სხვაფრივ მოუწყობელია და ეს უშლის ხელს მის საავარაკო ადგილათ გახდომას.

ს. მუხურა. (ზემო იმერეთი).

მუხურის საზოგადოებაში შედის პატარა სოფელი თავასა. ამ სოფლის მცხოვრებს მ. მაჩიტაძეს ამ წინაზე სამი ბოროტმოქმედი თავს დაესხა. მაჩიტაძეს მოსთხოვეს ფული და როცა უარი უთხრა ის გაიტაცეს ტყეში და აქ ცემა დაუწყიათ. მაჩიტაძე შეპირებია სამასი მანეთის მიცემას. 17 ივნისს ბოროტგამზრახველები ი. მაჩიტაძეს კიდევ მიხტომიან, ბოროტ-მომქმედთა კვალს ვერ მიაწიეს.

პასუხათ ნ. ჯორჯიკიას.

ნ. ჯორჯიკია კიდევ უფრო აღელვებულა და კიდევ უფრო დიდი წერილი მოუთავსებია ჩემს საწინააღმდეგოთ და აკად. მარის დასაცველათ (იხ. გუშინდელი ნუმერი „იმერეთისა“); ამასთანავე უმატნია მის გაჯავრებულ კილოს: „აბსურდობა“, „ულოღიკობა“ და სხვა ამგვარი მრავალჯერ გაისმის ჩემს მიმართ; დაუმატეთ ამას ბავშურ-ვულგარული „ჩავიჭირე“,—ð თქვენ მიიღებთ უებრო სურათს: ალბათ ეს მისი ბუნების „სტილია“ და რასაკვირველია ამას ერთ კვირაში ვერ გადაეჩვევოდა. შინაარსის მხრით მისი წერილი ხომ პირდაპირ ბაბილონის გოდოლია, რასაც ვეცთები უტყუარი საბუთით დავამტკიცო. ასეთი ოპონენტი კამათის ხალისსაც ვერ მოგვგვრის,—და თუ მაინცადამაინც ვსწერ საპასუხო წერილს, ეს მხოლოდ მისთვის, რომ საპოლემიკო საგანი თავისთავათ ფრიად მწვავე და ყურადსაღებია ჩვენს ლიტერატურაში. მხოლოდ წინასწარ ერთი შენიშვნა: ნ. ჯორჯიკიას ჯერ კიდევ ვერ მიუწევია აზრის მკაფიოთ და ნათლათ გამოთქმისთვის; ამისათვის ვეცთები მრავალგზის ავსწონდავსწონო მის დებულებანი და მხოლოდ შემდგომ დავარღვიო ისინი. მაშ, გავყვეთ მას კვალდაკვალ!

პუნკტი პირველი. პირველ წერილში ნ. ჯორჯიკია მიკიჟინებდა: „საკვირველი, გაუგებარი და საწყენი ლექციაში ის იყო, რომ ბ-ნმა რობაქიძემ არ იკმარა თავის საკვლევათ დარგი წინდაწინვე დასახულს ესთეტიურ საზღვრებში, გადასცილდა იმ თვის კომპეტენციის საზღვრებს, თვის ესთეტიური ცალმხრივობა პრინციპათ აღიარა და პირდაპირ გაილაშქრა მეცნიერული შესწავლის მრავალმხრივობის წინააღმდეგ“. ამ ნაცოდვილები ფრაზიდან ორი რამ შევიტყვე: პირველი.—ვითომ ესთეტიური და მეცნიერული საზღვრები სხვადასხვა იყოს, და მეორე:—ვითომ მე გავსცილებოდე ესთეტიურ საზღვრებს და მეცნიერების წინააღმდეგ გამელაშქროს. რასაკვირველია, პირველი დებულებაც და მეორეც უსაფუძვლოა და ჩემს საპასუხო წერილები მათი უსაფუძვლობა კიდეც ნათელჰყავი.

ახლა ნ. ჯორჯიკია შემდეგს მისაყვედურებს: მე ვუპირისპირებდი ერთიმეორეს ესთეტიკასა და მეცნიერებას კი არა, არამედ ,,ესტეტიურ ცალმხრივობას მეცნიერული შესწავლისას და მრავალმხრივობას იმავე მეცნიერული შესწავლისას‘‘. მაგრამ გავიხსენოთ პირვანდელი ნათქვამი: იქ ერთიმეორეს უპირისპირდება ,,ესთეტიური ცალმხრივობა‘‘ და ,,მეცნიერული შესწავლის მრავალმხრივობა‘‘. როგორ უნდა გავიგოთ ასეთი დაპირისპირება? რა ურთიერთობა აქვს ცნებას—,,ესთეტიკა‘‘ ცნებასთან—,,მეცნიერება‘‘? ეს კითხვა ნ. ჯორჯიკიას პირვანდელ ნათქვამში არ არის მკაფიოთ და ნათლათ ნათელყოფილი; ამას ახლა თვითონვე გრძნობს იგი, როცა მეორე წერილში განმარტავს იგი თავის დაპირისპირებას: აქ ავტორი ,,ესტეტიურ ცალმხრივობას‘‘ უმატებს სიტყვებს—,,მეცნიერული შესწავლისას‘‘; ეს კი, როგორც ხედავთ, სხვა გამოთქმაა. და სანამ ნ. ჯორჯიკია სხვას დასწამებდეს ,,დიპლომატიურობას‘‘ მისი ნათქვამის ახსნაში, მანამდი ბევრათ უკეთესი იქნება მრავალჯერ ასწონოს სათქმელი და მკაფიოთ გამოკვეთოს ნათქვამი.

რაც შეეხება მის დაპირისპირებას—,,ცალმხრივობა‘‘ და ,,მრავალმხრივობა‘‘, ამის შესახებ ის უნდა ვსთქვა მხოლოდ, რომ ამ დაპირისპირებას ჩემს საწინააღმდეგოთ არავითარი ფასი არ აქვს. ,,ცალმხრივობა‘‘ არაოდეს არ დამიყენებია ,,მრავალმხრივობაზე‘‘ მაღლა,—და თავისთავათ იგულისხმება, რომ არც რუსთველის ქმნილების პრობლემის გადაწყვეტაში მივანიჭებდი ,,ცალმხრივობას‘‘ უპირატესობას; პირიქით: აქ, როგორც უკვე მქონდა ნახსენები, ერთიმეორეს ვუპირისპირებ მე სხვათა შორის ,,ესთეტიურსა‘‘ და ,,ისტორიო-ფილოლოგიურს‘‘ თვალსაზრისს‘‘, და დავსძენ თანვე, რომ ეს დაპირისპირება ერთიმეორის შევსებაა და არა მათი წინააღმდეგობა. ამრიგათ, პირველი მუხლი ნ. ჯორჯიკიას მიერ წამოყენებული ბრალდებისა მის მიერვე შექმნილი გაუგებრობის ნაყოფია.

პუნკტი მეორე. ნ. ჯორჯიკია პირველ წერილში მიკიჟინებდა: ,,ბ-ნმა რობაქიძემ პირდაპირ განაცხადა: მარს ვერ მოეთხოვება ესთეტიური განცდა მხატვრული ნაწარმოებისაო‘‘. ამის პასუხათ შემდეგი დავსწერე: არსად და არაოდეს ეს აზრი არ გამომითქვამს ð ვერც ვიტყოდი ამას: კაი ხანია ვიცი, მაგალითად, რომ ნიცშე უპირველეს ყოვლისა ფილოლოგი იყო, მაგრამ ამასთანავე შესანიშნავი განმცდელი და დამფასებელი ხელოვნებისა; მაშ, რათ მიკიჟინებს ნ. ჯორჯიკია, ვითომ მე აკად. მარის ,,ესთეტობას‘‘ უარვყოფდე? ამის ახსნა [illegible]ილია: ნ. ჯორჯიკია ურევს ერთიმეორეში ორ ცნებას: ,,ესთეტობას‘‘ და ,,ესთეტიკოსობას‘‘; ეს კი შეუწყნარებელია: შესაძლოა ვინმე ესთეტი იყოს (განმცდელი მშვენიერებისა), მაგრამ ესთეტიკოსი (თეორეტიკოსი მშვენიერებისა) კი არა, სწორეთ ისე, როგორც შესაძლოა მისტიკოსი იყოს ვინმე, მაგრამ არა მისტიცისტი; ეს აბანია ფილოსოფიურ ცნებათა საზღვრისა; მე არ მითქვამს და არც ვიტყვი, რომ მარი ესთეტი არაა: მას კარგათ ვიცნობ პირადათაც, და რომ იგი განმცდელია ხელოვნური ნაწარმოებისა, ამას არაოდეს არ ვეჭვობდი; მე ვამბობ მხოლოდ, რომ იგი არაა ესთეტიკოსი; ეს კი სულ სხვა მტკიცებაა.

რა პასუხს აძლევს ჩემს ნათქვამს ნ. ჯორჯიკია? იგი ეთანხმება „ერთი წუთით“ ჩემს დებულებას, მაგრამ თანვე დასძენს, ამით ჩემი ნათქვამი არ, ირყევაო. მაგრამ თვითონ ავტორი ვალაპარაკოთ: „მთავარი მუხლი ჩვენი დებულებისა იყო საკითხი: მიაჩნია თუ არა მარს „ვეფხის ტყაოსანი“ გენიალურ და ორიგინალურ ნაწარმოებათ. და ბ-ნი რობაქიძე ამბობს: ეს საკითხი არ შედის სრულიათ მარის კომპეტენციის სფეროში, რადგან მარი ესთეტიკოსი არ არისო. მაშ, ბატონო ოპონენტო, თქვენ იმ აბსურდამდიც კი მიხვედით, ვითომ მხატვრული ნაწარმოების ორიგინალობას და გენიალობას ესთეტი ვერ შენიშნავს და საჭიროა ამისთვის მეცნიერული ესთეტიკის ცოდნა“. შემდგომ ნ. ჯორჯიკია ამ ნათქვამს მრავალგზის ატრიალებს და მისი წამების ბოლოს დიდის გაჭირვებით ამ დასკვნას წარმოსთქვამს: „თუ ვინმე ღრმათ განმცდი ესთეტია, ეს კმარა, რომ მან შესძლოს შემოქმედების გენიალობისა და უნიჭობის გარჩევა, შემოქმედების ორიგინალობისა და სიყალბის ერთიმეორისგან გამოყოფა“ (კურსივი ჩემია, გ. რ.).

დააკვირდით ამ დებულებას! უნდა გამოვტყდე: ასეთი გაბედული და თან ასეთი უსაფუძვლო მტკიცება ძვირათ მსმენია. ვინ არ იცის, რომ განცდა ესთეტისა ძვირფასია ხელოვნური ნაწარმოების გაგებისა თვის, მაგრამ ვინ არ იცის ისიც, რომ იქ, სადაც ხელოვნური ნაწარმოები თეორიულათ იასზღვრება, ესთესტობასთან ერთად აუცილებლათ საჭიროა ესთეტიკოსობაც?! და განა სიუჟეტის საკითხი, დაკავშირებული გენიალობის საკითხთან, რომელიც ჩვენს მთავარს საპოლემიკო საგანს შეადგენს, განა ეს საკითხი „თეორიული“ არ არის!? აქ მარტოთ მარტო „განცდა“ ხელოვნური ნაწარმოებისა ვერაფერს გადასწყვეტს: „განცდა“ ხელოვნური ნაწარმოებისა სხვაა და „თეორია“ ხელოვნური ქმნილებისა კიდევ სხვა: მარტო განცდით რომ რამე სწყდებოდეს, მაშინ თეორიაც არ იქნებოდა საჭირო. ქართველ ხალხს, თქვენი სიტყვის არ იყოს, ბ-ნო ნ. ჯორჯიკია, „ვეფხისტყაოსანი“ ორიგინალურ ნაწარმოებათ მიაჩნია განცდით, მაგრამ რით ავხსნათ, რომ რუსთველის ორიგინალობის საკითხი დღესაც კამათს იწვევს? განცდას რომ გავყვეთ მარტო, მაშინ იმ კვლევას ვერ გავსცილდებით, რომელსაც თქვენივე მასწავლებელი აკად. მარი „მისტიურს“ უწოდებს (იხ. Древнгр. одописцы, გვ. 55—55). ერთი სიტყვით, რომელი მხრითაც უნდა ავიღოთ ნ. ჯორჯიკიას დებულება, იგი ყოველის მხრით ცალმხრივი გამოდის. და ეს იმიტომ, რომ ნ. ჯორჯიკიას არ აქვს ჯეროვანი ცოდნა [illegible]რიულ საკითხებში შესახებ ხელოვნ[illegible] რაც კიდევ უფრო ნათლათ გამო[illegible] „მესამე პუნქტში“.

პუნქტი მესამე. [illegible] ლათ-პირველ წერილში შემდეგი [illegible] აკად. მარი რომ რუსთველს გენიოსს [illegible]დებს, ეს ყველამ კარგათ იცის; გენიოსათ მონათვლა და გენიალობ[illegible] ტკიცება კი სხვადასხვაა. ნ. ჯორ[illegible] ამის საპასუხოთ ამას გაიძახის: ,,[illegible] მოგივიდათ, ბ-ნო ესთეტიკოსო, ას[illegible] აგაჩქარათ, ეს საოცარი აბსურდულ[illegible]რი როგორ წამოგცდათ?! მხატვრულ[illegible] ნიალობის ,;დამტკიცება‘‘ როგორ[illegible] ლება, ვის უნდა მოვთხოვოთ ასეთი [illegible]ლებელი საქმე?!‘‘.

დაწყნარდით, ბ-ნო ნ. ჯორჯიკია[illegible] რა ხომ იცით, აჩქარებით, და ის[illegible] თი აჩქარებით, მარცხი მარცხს მო[illegible] გენიალობა უმაღლესი ნიჭია ადამ[illegible] და როგორც ყოველი სხვა ნიჭი, ხდება საგნათ თეორიული კვლევის[illegible] ყოფი გენიალობის ხელშესახებელ[illegible] მისი ,,განცდაცაა‘‘ შესაძლო და, [illegible] ნაც‘‘; და მაშასადამე, გასაკვირალი [illegible] თუ ითქმის თეორია გენიალობისა[illegible] გენიალობის თეორია (შოპენჰაურის[illegible] გენიალობის თეორია ვაინინგერისა)[illegible] ორია იგი წამოაყენებს ასეთს თუ [illegible] გენიალობის დამახასიათებელს ნი[illegible] თუ ვისიმე ნიჭის ნაყოფი აკმაყოფ[illegible] ამ ნიშნებს, იმ შემთხვევაში ,,დამტ[illegible] ბა‘‘ მისი გენიალობა, თუ არა ð მაშინ[illegible] ყოფილ იქნება მისი გენიალობა. სოფოკლეს, ლეონარდო და ვინჩის[illegible] ტეს, შექსპირს, გიოტეს და სხვებს [illegible] ლობას მიაწერენ, მაშინ ხელმძღვა[illegible] ბენ არა მარტო მათ ნაწარმოებთა[illegible] ციური განცდით, არამედ გენიალობ[illegible] რიული ცოდნითაც. როცა სახელგან[illegible] ლი მხატვარი და კრიტიკოსი ალ. [illegible] იკვლევს მსოფლიო მხატრობის ის[illegible] ას, ნუ თუ გგონიათ, ვითომ იგი [illegible] ემოციით საზღვრავდეს გენიალურ[illegible] არა-გენიალურს? პირიქით, იგი [illegible] ესთეტიური ცოდნითაცაა აღჭურვი[illegible] ესთეტიკის თეორიულ ფარგლებში[illegible] ღვრავს მხატვრულ ნაწარმოებსა. [illegible] თელია ყველასთვის; არ არის ნ[illegible] მხოლოდ ნ. ჯორჯიკიასათვის, რ[illegible] უმწეობაც ქვევით კიდევ უფრო [illegible] კარავდება.

იგი სწერს: „აზროვნულ მსჯე[illegible] საქმე არ აქვს მშვენიერებასთან და [illegible] ტომაცაა, რომ არავინ იცის, რა [illegible] მშვენიერება, ხოლო ყველა განც[illegible] რომ არის რაღაც სულის დამატკბ[illegible] რომელსაც ქვია მშვენიერება“. მტკიცება მხოლოდ ისეთ ადამიანს[illegible] მოუვა აზრათ, რომელმაც არც ხელ[illegible] ბა იცის და არც ხელოვნების თე[illegible] აზროვნულ მსჯელობას საქმე არ [illegible] მშვენიერებასთან, და არც არავინ [illegible] თუ რა არის მშვენიერება?! მაშ, და[illegible] ყური! მგოსანი შილერი აი რასა [illegible] „მშვენიერება თავისუფლებაა მოვლ[illegible] (WW, 12); მგოსანი გიოტე აი რასა [illegible] „მშვენიერება მხილებაა იდუმალ ბ[illegible] ძალთა“ (ვაიმ. გამ, ტ. 48, გვ. [illegible] გრილპარცერი ამბობს: „მშვენიერებ[illegible] ლი შეთანხმებაა გრძნეულისა და [illegible] რისა“ (WW, 15, გვ. 131); ჰეგე[illegible] ტკიცებს: „მშვენიერება გრძნეულ[illegible] ნებაა იდეათა“ (Vorl. üb. Aest., გვ 14[illegible] ფიშერი სწერს: მშვენიერი არის „[illegible] ქმით სავსე ფორმა, ფორმათქცეულ[illegible] მოთქმა, ერთიანობა გამოთქმისა და [illegible] მონიისა“ (D. Schöne u. K., გვ. [illegible] მე შემეძლო კიდევ მრავალი ავტ[illegible] სიტყვა მომეყვანა (კარიერის, რეს[illegible] ჰარტმანის, კანტის, შელინგის, ვუნ[illegible] ლიპპსის, ჰეფდინგის, გროსის, და[illegible] და სხვების), მაგრამ აქ საესთეტიკ[illegible] მოკვლევას არ ვსწერ და ნ. ჯორ[illegible] შეუწყნარებელი შეცთომის ნათელ[illegible] ფლათ ესეც საკმარისია. რას ამ[illegible] ზემოხსენებული ავტორნი? ნუ თუ [illegible] ვითომ აზროვნებას არ ქონდეს არა[illegible] რი საქმე მშვენიერებასთან?! პირ[illegible] ისინი აზრით საზღვრავენ უწყებულ[illegible] როში მშვენიერებას. და არ შეუ[illegible] მათ ხხვანაირათ მოიქცენ, რადგან [illegible] ველს მათგანს სწამს ესთეტიკა. ნ. [illegible] ჯიკიას დებულება კი სრულებით [illegible] აღმდეგება ესთეტიკის არსებობას ([illegible] ვნულ მსჯელობას საქმე არ აქვს მშ[illegible] რებასთან, და ამიტომაცაა, რომ [illegible] იცის, რა არის მშვენიერებაო). ესთეტიკის უარყოფა მხოლოდ უვ[illegible] შეუძლია: მშვენიერება „განცდის“ [illegible]

...რის და ცოდნის" საგანიც; და თუ ... მაშინ ესთეტიკაც არსებობს, ...ის საკვლევი საგანი მშვენიერებაა; ... თავისთავად იგულისხმება, რომ ...ურ განცდასთან ერთად არსებობს ...ური ცოდნაც: ვერვინ მიიღებს ...ნიერება რომ სჯობია რომელიმე არ... ქალის სილამაზეს, ეს ჩვენ ვი... არა მარტო ესთეტიური განცდით, ... ესთეტიური ცოდნითაც. ჯერ ...ვით, ბ-ნო ნ. ჯორჯიკია, ესთეტი... შემდგომ გადმოისროლეთ ზემოთმოყ... სიტყვები.

... მთავარი შეცდომიდან ბუნებითად ...მდინარებს სიყალბე ნ. ჯორჯიკიას ...ლებისა: „მუდამ მხოლოდ ჩვენი ეს...ური გრძნობა „ნათლავს" მხატვრულ ...მოებს სახელით „გენიალური" და ...მონათვლის" გარდა არ არის არავითა... საშვალება „დამტკიცდეს" მხატვრუ... ნაწარმოების გენიალობა". ვიმეორებ: ...მ მართალი იყოს, მაშინ ესთეტიუ... ...ლევა ზედმეტი იქნებოდა; ყოველს ...ურ ნაწარმოებს „განცდას" გარ... „თეორიაც" ეპირება (სიუჟეტის სა..., ორიგინალობა, სრულობა, ანუ ...ლობა, სტილის საკითხი, შკოლა და ...). „ჰამლეტი", მაგალითად, ბევრს ...ეთია", მაგრამ ჰამლეტის თეორიუ... ...მოკვლევა მთელს ბიბლიოთეკასა ... სწორედ ეს „თეორიული კვლევა" ...სახეში, როცა მარის შესახებ ვამ... იგი გენიოსად ნათლავს, რასაკვირ..., რუსთველს, მაგრამ „მონათვლა" ...ლობით სხვაა და „დამტკიცება" გე...ობისა კიდევ სხვა,—რადგან პირვე...თვის საკმაოა მხოლოდ უბრალო ..., მეორისათვის კი საჭიროა „თეო...ლი დასაბუთება". ამ უკანასკნელ სა... მეოთხე პუნქტში გავარკვევ ნათ...; აქ კი ერთი ისეთი რამ უნდა ალ...მო, რომელიც სრულიად გამაქარ...ებელია ნ. ჯორჯიკიას აზროვნებისა. ...ი ბავშური პათოსით მეკითხება: რა ... „მშვენიერების თეორეტიკა"? „ვის ...ია ასეთი პარადოქსალური აზრის ...ქმა, გარდა პარადოქსალური აზ... ჩვეულისა?" ნუ ჩქარობთ, ბ-ნო ...ნტო, თვარა მარცხზე მარცხი და...თებათ! როცა ასეთ ფრაზას გადმოი... მოუფიქრებლათ, მაშინ თქვენი ...ი მაინც უნდა გახსოვდესთ; აბა გა...ეთ თქვენს წერილს: განა, თქვენც ...ხმარობთ ამ გამოთქმას: „კარგათ მო...ნებათ, ბევრია ისეთი თეორეტიკოსი ...ნიერებისა და სხ. (კურსივი ჩემია, გ. ...). თუ თქვენ ჩემ მიერ თქმული პარა...ქსათ გეჩვენებათ, რატომ არ გეჩვენე... პარადოქსათ იგივე სიტყვები, თქვენ ...ო თქმულნი?! ამას იქით თქვენი გა...რება ნეტა სად წავა: ეს ხომ ნამდვი... დაბრმავებაა.

...გრამ ნუ მივაქციეთ ამას ყურადღე... განვიხილოთ, მართალია თუ არა ...თავად თქვენი შენიშვნა, ვითომ ეს...იკის საგანი მშვენიერება კი არ იყოს, ... „მხატვრული ხელოვნების" ნა...მოები. ალბათ ნ. ჯორჯიკია ესტეტი... უბრალო სახელმძღვანელოსაც არ ...ობს, თვარა ასეთს ყალბ შენიშვნას ... დაუშვებდა. ბ-ნო ნ. ჯორჯიკია! გა...ლეთ რომელიმე სახელმძღვანელო ეს...იკისა,—სისტემება არ მოგთხოვთ, ... არ მოგეთხოვებათ, და თქვენ ...ხავთ, რომ ესთეტიკის პირველი და ...ი განსაზღვრა ისაა, რომ მის სა... შეადგენს მშვენიერება საერთოდ; ... შეეხება კერძოთ ხელოვნურ მშვე...ებას, ეს შემდგომ იქცევა ესთეტიკის ... განსაზღვრაში. ეს ერთი. მეორე: ...იერება, როგორც ვსთქვი, საგანია ...იკისა; ხოლო ასეთი თუ ისეთი ...ზღვრა საგნისა „თეორია" არის ამ ...ისა; მაშასადამე, თუ მშვენიერება სა... ესთეტიკისა, მშვენიერების განხილ... მშვენიერების თეორია იქნება; აქიდან, ... ასე თუ ისე ქმნის მშვენიერების ...რიას, ან და ვინც საფუძვლიანი ცო... მიყვება მშვენიერების თეორიის შემ...ს, იგი თეორეტიკოსია მშვენიერები... ეს ან-ბანი კარ...ქარს, ... ილოდეს. ნ. ...ჯიკიამ,—და ... თავად...ოქსალობას ...ებული ვ... ...უსაყვედურებდე... ... ვინ... იქნება ჯერ ...ანს ისწავლიდეს; ამა... თვის ვამბობ, ... შორის, რომ მის განსაზღვრაში ...იკისა ისეთი უაზრო გამოთქმაა ნა... როგორიც არის „მხატვრული ხე... თითქო მხატვრობა ხელოვნე...ვით!

პუნქტი მეოთხე. მთავარი საკამათო საგანი ამ პუნქტშია მოქცეული: აქ უნდა გადაწყდეს „მარის საკითხი". მაგრამ, რადგან ნ. ჯორჯიკია ახლა ჩემს შეხედულებას ეხება არაკის პრობლემის შესახებ, ამისთვის ჯერ მის მტკიცებას უნდა გავუსინჯო კბილი. იგი სწერს: „მხატვრული გარდაქმნა არამც თუ არ მოითხოვს სიუჟეტის „სრულიათ" შეცვლას, „სრულიათ" გარდაქმნას, როგორც ამას ბ-ნი რობაქიძე გვაუწყებს,—პირიქით სრულიათ არ მოითხოვს სიუჟეტის გარდაქმნას". და ქვევით: „როცა ბ-ნ რობაქიძეს მოყავს მაგალითები ჰოტეს (ვიცავ ავტორის მართლწერას, გ. რ.) „ფაუსტის" ლეგენდის გარდაქმნისა, შექსპირის მიერ „ჰამლეტის" ამბავის გარდაქმნისა და სხვათა, მას ავიწყდება, რომ აქ არ იყო არაკის მხოლოდ მხატვრული გარდაქმნა, არამედ არაკის დედა-აზრის, იდეის ძირითადი გარდაქმნაც მაღალშინაარსიან მორალურ და აზროვნულ იდეათ".

პირველად ჩემს ოპონენტს უნდა შევნიშნო, რომ „აზროვნული იდეა" ისეთივე უაზრო გამოთქმაა, როგორც „მხატვრული ხელოვნება". მაგრამ დავანებოთ ამას თავი. როცა ნ. ჯორჯიკია ჩემს შეხედულებას ეხება შესახებ არაკის მხატვრული გარდაქმნისა, მას არ უნდა ავიწყდებოდეს გენიოსი, რადგან მე გენიოსის მიერ არაკის მხატვრულ გარდაქმნაზე ვლაპარაკობ. და აქ ფართოდ იშლება ნამდვილი უმწეობა ჩემი ოპონენტისა. მართლა არ იცვლება არაკი?! მაგრამ მივმართოთ თვითონ ლიტერატურას. მე ვეკითხები ნ. ჯორჯიკიას: შეიცვალა თუ არა არაკი „მედეასი", „ოიდიპოს მეფისა", „ორესტისა", „ჰამლეტისა", „ფაუსტისა", „ტრისტან და იზოლდისა", „სალომესი" და სხვათა? ყოველი, ვინც კი ოდნავ მაინც იცნობს მსოფლიო ლიტერატურას, იგი უთუოდ დაამოწმებს, რომ აქ ყველგან ფაბულა შეცვლილია; და დებულება, რომ გენიოსის ხელში არაკი იცვლება, შეურყეველი რჩება. თუმცა ნ. ჯორჯიკია მწამებს, ვითომ მე არ ვარჩევდე ერთი მეორისაგან „მოთხრობის სიუჟეტს" და „მხატვრულ შინაარსს", მაგრამ ჩემი წერილი (იხ. „სახ. გაზ.", 1912, აგვისტო) რომ წაეკითხა, ასეთს დაწამებას ადგილი არ ექნებოდა. აი, რასა ვსწერდი სხვათაშორის: „არაკი, როგორც ეს ბევრსა ჰგონია, უბრალო ჩონჩხი არ არის; პირიქით, იგი ნამდვილი სხეულია იდეისა; ამ მხრით არაკი პირველი რიგის ფორმას წარმოადგენს, ხოლო მისი ლიტერატურული ჩამოსხმა მეორე რიგის ფორმას". და შემდგომ: „ფაბულა, რომელსაც გენიოსი იღებს, მხოლოდ მასალას წარმოადგენს". რათ ვაქცევ ასეთს ყურადღებას არაკის შეცვლას? გენიალი ქმნილება სრული ინდივიდუალობაა, და თუ არაკი შეცვლილი არაა და მით სამუდამოთ განმტკიცებული, გენიალ ქმნილებას ვერ მივიღებთ. არაკის შეცვლით თვითონ აზრი იცვლება, რადგან იგი აზრის სხეულია. ევრიპიდე პირველი ხელოვანი იყო, რომელმაც დედას (მედეას) შვილები მოაკვლევინა: ამით თვითონ იდეა შეიცვალა; ოიდიპოს მეფე თვალებს რომ ითხრის, ეს მხატვრული დიალექტიკის ნაყოფია: ნუ დაათხრევინებთ თვალებს და თქვენ აზრის შეცვლას დაინახავთ; სალომე რომ მოკვეთილს თავს მოითხოვს იოქანაანისას და ვერცხლის თასზე მის ტუჩებს რომ კოცნის შემდგომ, ესეც მხატვრული დიალექტიკაა: გამოაკელით ეს მას და თქვენ აზრის შეცვლას დაინახავთ; „ანტიგონაში" რომ ორი სიმართლე ებრძვის ერთიმეორეს, სიმართლე კრეონისა და სიმართლე ანტიგონასი, ესეც ნაყოფია სოფოკლეს უმაღლესი მხატვრული დიალექტიკისა. და სხვა და სხვა: რომელი ერთი ჩამოვთვალო! თქვენ, ბ-ნო ნ. ჯორჯიკია, ფაბულის დიალექტიკა აბსურდათ მიგაჩნიათ (ეს თქვენი სიტყვებია), მაგრამ, სანამ ასეთს სიტყვას წამოისროდეთ, უკეთესი იქნება ამ საკითხს გაეცნობოდეთ. მრავალ მაგლითებში მხოლოდ რამდენიმეს მოვიყვან; აიღეთ კუნო ფიშერის მიერ გარჩევა „ჰამლეტისა", საცა იგი ამ საკითხს ნათელსა ყოფს; აიღეთ პროფ. ფ. ზელინსკის გარჩევა „ოდიპოს მეფისა", საცა იგი შესანიშნავის ხელოვნებით გვიჩვენებს, თუ როგორ იშლება ამ ნაწარმოების ფაბულის დიალექტიკა; აიღეთ ვრანგელის შრომა „ტრისტანისა და იზოლდის" ფაბულის განვითარების შესახებ, საცა არაკის ცვლა და ჩამოსხმა მრავალმხრივ არის განათებული. და სხვადასხვა: რომელი ერთი ჩამოვთვალო! ერთი სიტყვით, ფაბულის დიალექტიკა აბსურდი არ არის, და გენიოსი სწორედ უმაღლესი ხელოვანია, რომელიც სცვლის აღებულ ფაბულას და ჩამოასხამს მას სრულს ინდივიდუალობათ. ბაირონის მაგალითი აქ მოსაყვანი არ არის: ვერავინ დაამტკიცებს, რომ ბიბლიური ჰანგები მას „ებრაულს მელოდიებში" მხოლოდ მხატვრულათ (ლიტერატურულათ) ჩამოესხას: ამას კვლევა სჭირდება საფუძვლიანი.

მაგრამ ეს კიდევ არაფერი: ჩემი ოპონენტის სხვა მარცხი ქვევით განათდება. იგი ასეთს პარალელს მიმართავს: ბაირონმა აიღო ბიბლიური „გენიალური მხატვრული" თქმულებანი და შემდგომ ახალს მხატვრულს ფორმაში ჩამოსხა მათი დედა-აზრიო; ამის შემდგომ ამბობს: „არ შეიძლება ასე მომხდარიყო „ვეფხის-ტყაოსნის" შექმნის დროსაც,—სპარსული ნაწარმოები, ან მისი ქართული პროზაული თარგმანი გენიალური ყოფილიყვნენ?" მართლი გითხრათ, ასეთს უსუსურს მტკიცებას ძვირათ შევხვედრივარ. არის თუ არა აქა დაცული პარალელი? სპარსული ნაწარმოები ხელოვნური იყო, ხოლო ბიბლიური თქმულება ხელოვნური — არა; მაშასადამე, აქ პარალელის გაყვანა შეუძლებელია. ეს ერთი. მეორე: მივიღოთ ერთი წუთით დაუჯერებელი: შესაძლოება სპარსული ნაწარმოების გენიალობისა; მაგრამ, როგორ შეიძლებოდა „ქართული პროზაული თარგმანი გენიალური ყოფილიყო"? ვის შეუძლია ასეთი შეუწყნარებელი შეცთომა დაუშვას, ვითომ შეიძლებოდეს თარგმანი გენიალური გამოვიდეს? რასაკვირველია, ნ. ჯორჯიკიას და სხვას არავის.

დასასრულ — „მარის საკითხი". ამ საკითხს უფრო სრულად სხვა დროს შევეხები. აქ მხოლოდ მარის ერთს სიტყვას მოვიყვან, რომელშიც ნათლად არის გამოთქმული მისი შეხედულება შესახებ „ვეფხის-ტყაოსნის" არაკისა. აი, რასა სწერს იგი:

„Когда Ю. И. Абуладзе въ заключенiи своей работы пишетъ, что „та (персидская повѣсть) была „прозаически изложена", а эта (поэма Шоты) — „нанизанный жемчугъ" — т. е. изложена въ стихахъ, то съ этимъ нельзя не согласиться. Это и есть то, что высказывали мы и продолжаемъ утверждать. Въ этомъ отношенiи никакой перемѣны въ первоначальномъ моемъ взглядѣ на дѣло не происходитъ. Но когда далѣе тотъ же Ю. И. Абуладзе утверждаетъ, что „та (персидская повѣсть) была скелетомъ, а эта (поэма Шоты) — „высшее и прекраснѣйшее произведенiе генiя", то такое утвержденiе въ первой своей части, въ отношенiи персидской повѣсти, пока является предвзятымъ мнѣнiемъ, ни на чемъ не основаннымъ, т. к. прежде всего отнюдь не доказано, что Руставскiй поэтъ взялъ лишь краткiй сюжетъ изъ персидскаго подлинника; наоборотъ, насколько пока изслѣдованъ вопросъ, все клонится къ подтвержденiю того, что Шота говорилъ правду, когда себѣ приписывалъ честь „стихотворнаго переложенiя" (ლექსად გარდავთქვი, или, какъ у насъ, ლექსად გარდავთქვა). Вопросъ иной, какого характера было это „стихотворное переложенiе", я бы сказалъ „претворенiе", или, что тоже, „поэтическое творчество" Шоты? Что оно вносило новаго? Надъ выясненiемъ этого вопроса и приходится теперь работать. Но если бы грузинскiй поэтъ использовалъ лишь фабулу изъ извѣстной въ его время повѣсти, то развѣ этимъ доказывалось бы что либо по вопросу о достоинствѣ персидскаго подлинника? Персидскiй подлинникъ до насъ не дошелъ вовсе. О персидскомъ подлинникѣ собственно не высказывается и наиболѣе освѣдомленное лицо, самъ Шота: онъ говоритъ лишь про грузинскiй прозаическiй переводъ повѣсти, и даже объ этой грузинской прозаической версiи Руставскiй поэтъ отзывается въ высшей степени восторженно; онъ сравниваетъ ее съ рѣдчайшею, „сиротливой" жемчужиной, предметомъ всеобщаго восхищенiя. Надо думать, что та же повѣсть въ персидскомъ подлинникѣ, вѣроятно, стихотворномъ, могла выиграть, но не потерять значенiе. И когда нашъ ученикъ Ю. И. Абуладзе все-таки хочетъ насъ увѣрить, что она представляла собою „лишенную значенiя сказку" (უმნიშვნელო ზღაპარს), то тогда остается признать побѣду всесильныхъ „нацiональныхъ традицiй" надъ скромной научной школою" (Вст. и закл. стр. etc. გვ. 40, შენიშვნა, 1910 წ.).

ამ სიტყვებით შეგვიძლია გამოვიყვანოთ შემდეგი: უფრო დასაჯერებელია, რომ სპარსული ორიგინალი უბრალო ჩონჩხი „უმნიშვნელო ზღაპარი" არ იყო; რუსთველი მის ქართულ თარგმანს „ობოლს მარგალიტს" უწოდებს, და რასაკვირველია, ორიგინალი უკეთესი იქნებოდა; გარდა ამისა, საფიქრებელია ისიც, რომ სპარსული ორიგინალი ლექსით იყო დაწერილი; რაც შეეხება შოთას მიერ აღებულის გარდაქმნას, ეს სხვა საკითხია.

აი, რას ამტკიცებს აკად. მარი.

ამ დებულების გარჩევა დღეს ჩემს საგანს არ შეადგენს. ვიტყვი მხოლოდ შემდეგს: აკად. მარი უსაყვედურებს აბულაძეს, რა საბუთით უწოდებთ სპარსულ ორიგინალს „უმნიშვნელო ზღაპარსო"; ამგვარათვე შეგვიძლია შევეკითხოთ მარს: რა საბუთი აქვს მის ჰიპოტეზს, რომ სპარსული ორიგინალი ლექსათ თქმული იყო. გარდა ამისა: წარმოვიდგინოთ, რომ სპარსული ორიგინალიც დაიკარგა და ქართული თარგმანიც; საკითხავია: ნუთუ არავითარი კვალი დარჩა სპარსულს ლიტერატურაში ან უბრალო ბიბლიოგრაფიული ან და წმინდა ესთეტიურის გავლენის კვალი? ეს საკითხი ფრიად საყურადღებოა და მისი გადაჭრა აუცილებელია მკვლევარისათვის.

მაგრამ მე ხომ მარს არ ვარჩევ; მე ვამტკიცებ მხოლოდ, რომ თუ რუსთველმა მხატვრული დიალექტიკით არ მოხარშა სრულებით და არ შესცვალა და არ გარდაქმნა აღებული ამბავი სრულ ინდივიდუალობათ, მაშინ იგი გენიოსი არ არის. და როგორც ვამბობდი, ამის შესახებ მარი გარდა უბრალო შენიშვნისა არას ამბობს. ის კი, რასაც მარი რუსთველის გენიალობაზე ლაპარაკობს, საკმარისი არ არის. ყველას ახსოვს ნ. ჯორჯიკიას მიერ მოყვანილი სიტყვა მარისა: „Безподобный художникъ слова, Шота Руставели, силою лишь чарующей музыкальности стиховъ сумѣлъ придать нацiональный грузинскiй обликъ персидской повѣсти и сдѣлалъ ее нацiональнымъ достоянiемъ". მე შემეძლო უფრო უკეთესი სიტყვა მომეყვანა მარისა (იხ. მისი „Кавказъ и памятники дух. культ., გვ. 74), მაგრამ არც იქ არის ჩემი აზრით ნაჩვენები თეორეტიულად რუსთველის გენიალობა: ის, რასაც ის რუსთველზე ლაპარაკობს, შეიძლება ითქვას არა-გენიოსზედაც. „სიტყვის მხატვრობა" და „ლექსის მუსიკალობა" რომ საკმაო იყოს გენიალობისათვის, მაშინ ჩვენს ლიტერატურაში მრავალი გენიოსი იქნებოდა.

ასეთია ჩემი აზრი. როგორც ვამბობდი, თუ ხსენებულს საკითხს მარტო ისტორიო-ფილოლოგიურ ფარგლებში განვიხილავთ, მაშინ მარის აზრი შესაძლოა მართლაც იყოს, ვითომ შოთას გაელექსოს სპარსული ორიგინალის ქართული თარგმანი; მაგრამ ამავე დროს ამ საზღვრებში შეუძლებელია რუსთველის გენიალობა ნათელვყოთ; თუ კი ამ ფარგლებს გავსცილდით და საკითხი ესთეტიურათ დავაყენეთ, იმ შემთხვევაში ზემოხსენებული კითხვა წამოყოფს თავს,—შეიცვალა თუ არა აღებული არაკი,—და მაშინ მარის აზრი არ იქნება საკმაო; ხოლო, რადგან მარი ისტორიკოსია და ფილოლოგი და არა თანვე ესთეტიკოსიც, ამისათვის მას არც მოეთხოვება ამ საკითხის ესთეტიური გადაწყვეტა: მან მხოლოდ მკაფიოთ უნდა გამიჯნოს საკვლევი საგნის სხვადასხვა საზღვარი.

ვათავებ. ვინც ნ. ჯორჯიკიასავით დაიწყებს შენიშვნას, იგი მხოლოდ ასპიროზის გოდოლს ჰაშენებს.

გრიგოლ რობაქიძე.

P. S. შესაძლოა ჩემმა წერილმა ვერც ნ. ჯორჯიკია და ვერც სხვა ვინმე დაარწმუნოს ჩემს შეხედულობაში; რადგან კამათი ასეთი რთული საკითხის შესახებ გაზეთში ტეხნიკურათ ფრიად საძნელოა და მოუხერხებელი, ამიტომ გადავსწყვიტე ნ. ჯორჯიკიასა და სხვა მსურველთა საჯარო კამათში გამოწვევა; კამათის ნებადართვისთვის საჭიროა ოპონენტების სახელისა და გვარის წინასწარი ცოდნა,—ამისთვის ვსთხოვ მსურველთ „იმერეთის რედაქციაში ჩაეწერონ.*) გ. რ.

რუსეთი.

ოლქის მზრუნველის ცირკულიარი. ეკატერინოსლავის ოლქის ახალმა მზრუნველმა ცირკულიარული წერილით მიმართა სახალხო დირეკტორებს, სადაც თავის აზრს გამოსთქვამს დაბალ სასწავლებლებზე.

დაბალ შკოლებში, მზრუნველის აზრით დიდ ყურადღებას აქცევენ წერა-კითხვის სწავლებას და სარწმუნოებრივ—ზნეობრივი აღზრდა კი უყურადღებოთ რჩება. აგრეთვე საზარალოთ სთვლის იმ მოვლენას, რომ მასწავლებლები ხშირათ გიმნაზიაში შესასვლელათ ამზადებენ მოსწავლეთ.

სიონისტის გასამართლება. მოგილევის ოლქის სასამართლოს სესიამ გომელში გაასამართლა ნაფიც მსაჯულთა დაუსწრებლად სიონისტი ესტრინი.

სასამართლომ აღიარა, რომ სიონისტთა ორგანიზაციას არავითარი მთავრობის საწინაღმდეგო მიზნები არა აქვს დასახული და ესტრინი დამნაშავეა მხოლოთ იმსაქმეში, რომ საზოგადოება დაარსა მთავრობის ნებადაურთველად.

21 თებერვლის მანიფესტის ძალით ესტრინი გაათავისუფლეს პასუხის მგებლობისაგან.

პოლიციელთა შორის. სამსახურიდან დაითხოვეს და პასუხის გებაში მისცეს ვილნოს ბოქაულის თანაშემწე გასპეროვიჩი, რომელიც საზოგადოების თანადასწრებით მექრთამობას აბრალებდა უბნის ზედამხედველს დროზდოვს.

დროზდოვი უფრო ადრე გადააყენეს სამსახურიდან იმავე საქმის გამო.

პოლონეთის კოლო. კოლოს წევრები: კალიშის გუბერნიის დეპუტატი—პარჩევსკი, პეტროკოვის გუბ.—ლემპიცკი და პლოცკის გუბ.—გოსცმცკი დეპუტატობის თავდანებებას აპირებდენ.

პარჩევსკი იმით იმართლებდა თავს პრინციპიალური უთანხმოება გვაქვს მე და კოლოს წევრებს პოლონეთის სამოქალაქო დებულების შესახებო. ლემპიცკისა და გოსციცკის პირადი ხასიათის საბუთები მოყავდათ.

როგორც ხმები დადის, კოლოს წევრებს ურჩევიათ პარჩევსკისა, გოსციცკისა და ლემპიცკისათვის დეპუტატათ დარჩენა, რადგან მათი თავდანებება იმ ინციდენტს შემდეგ, რაც სათათბიროში მოხდა ხსენებული კანონპროექტის განხილვის დროს, საბუთს მისცემს, ხმები გაავრცელონ, ვითომ კოლოს წევრებს შორის უთანხმოება ყოფილიყოს.

დეპუტატებმა გადაწყვიტეს დროებით დარჩენა.

*) **შენიშვნა.** რედაქცია იმ აზრისაა, რომ გაზეთის საშვალებით, წერით ამ სადაო საკითხის და ამ საკითხიდან კიდევ სხვა გამოწვეული საკითხების გადაჭრა კვლავ ბევრს ასეთს გრძელ წერილს გამოიწვევდა და ვინაიდან ერიდება მკითხველი საზოგადოების მოთმინებას, საჭიროთ და უმჯობესად სთვლის ამ საგანზე ზეპირი კამათის მოწყობას, რომ მხოლოდ შედეგი, დასკვნა ამ კამათისა მოათავსოს გაზეთში და სხვა წერილებს კი ამ საგანზე ველარ დაუთმობს ადგილს. **რედ.**

მიღებულია:
რკინის კოჭები შენობისთვის (Дутавровыя балки)
ნამდვილი ბახმუტის ალიბასტრი.
×× იყიდება ზომიერ ფასათ ××

სავაჭრო სახლი ი. გოკიელის შვილების ქუთაისში

ბორჯომის წყალი		1 ბოთლი	10 ბოთ.	თვის ...
	1/1	25 კ.	2მ. 40 კ.	11მ.
	1/2	16½ კ.	1მ. 60 კ.	15მ.
ნარზანი და ესენტუკი № 20	1/2	14½ კ.	1მ. 40 კ.	13მ.

ავეჯეულობისა და ჭურჭლეულობის მაღაზია ქ. ქუთაისში.

ფ. ს. ფილიპოვისა.

ალექსანდრეს ქუჩა

გაიხსნა სპეციალური განყოფილება ელექტრონის მოსაწყობი მასალების და არმატურებისა, რაც ყოველთვის უმაღლესი ხარისხის მოგვეპოვება ცნობილი ფირმებისაგან. აგრეთვე ვკისრულობთ სახლის ავეჯით და ელექტრონის გასანათებელი მავთულების მოწყობას; ყოველთვის მოგვეპოვება მსურველთათვის სპეციალისტი მონტიორები, ჩვენი მასალების ხარისხის სიკეთეს ვკისრულობთ. ფასები ყოველი კონკურენციის გარეშე.

პატივის ცემით ფ. ს. ფილიპოვი.

უცხოეთი.

საფრანგეთის პალატის შფოთიანი სხდომა.

სამხედრო მინისტრათ ნამყოფმა—მესიმიმ და შრომის მინისტრათ ნამყოფმა—ბოკურამ თავიანთი კანონპროექტი,—რომლითაც $2^1/_2$ წლის სამსახურს მოითხოვდენ ჯარის კაცთათვის,-დაუპირდაპირეს მთავრობის 3 წლიან კანონპროექტს; გამარჯვება მინისტრთა კანონპროექტს დარჩა-

პრემიერ-მინისტრმა ბარტუმ ნდობის გამოცხადებაზე აღძრა საკითხი ამ კანონპროექტის განხილვის დროს და სთქვა, რომ ახლა ნათლად დავინახავთ მომხრეთა და მოწინაღმდეგეთა ძლიერებას.

მესიმის და ბოწიერას კანონპროექტი 311 ხმით 265 წინაღმდეგ „ჩააფლავეს".

უმცირესობაში დარჩენ რადიკალები, სოციალისტები და რადიკალ—სოციალისტები.

უკიდურესი მემარცხენენი შედეგს ყვირილით შეხვდენ:

„ძირს რეაქცია! დასტკბით, ვინ გაძლევთ ხმას და ნდობას გიცხადებთ!

არეულობა ჩინეთში.

უჩანის სიმაგრეების ჯარისკაცნი აჯანყდენ და ყველა უფროსები დაატუსაღეს.

სიმაგრეების კომენდანტი ხანკოუში გაიქცა, საიდანაც ქვეითი ჯარი მივიდა აჯანყებულნიც დამორჩილდენ.

შეტაკების დროს 1 მოკლულა, 48 კაცი დაიჭრა. 11 მეთაური დაატუსაღეს.

აჯანყების მიზეზი—ჯამაგირის მიუცემლობა თავის დროზე.

სუფრაჟისტი ქალები.

ინგლისის სხვადასხვა ქალაქებიდან ლონდონში თავს იყრის 42000 სუფრაჟისტი —მშვიდობიანი ტაკტიკის მომხრე ქალი.

ჰაიდიპარკში უნდა მოაწყონ დიდი დემონსტანცია ქალთა საარჩევნო უფლების სასარგებლოთ.

ბრისტოლში, გავლის დროს ერთმა სუფრაჟისტ—ქალმა თხოვნა ესროლა ეტლში მჯდომ მეფე გიორგის. ქალი დაატუსაღეს.

მშრომელი ხალხი.

რიგაში პურის მცხობელთა გაფიცვა გძელდება. „ხაზეინთა" და გაფიცულთა დელეგატების შეერთებული კრება ვერაფერ დასკვნას ვერ დაადგა—ვერ შეთანხმდენ. გამომცხვარი პური აღარ იშოვება. ქალაქის განაპირა ადგილებში გირვანქა პურს 12 კაპ. ყიდიან.

— კრინკინის რესტორანის გამგემ, მოსკოვში, „მოთხოვნილება წარუდგინა ფარეშებს, რომ დღეიდან ისინი ჯამაგირს ვეღარ მიიღებენ (თვეში 3 მან. ეძლეოდათ) და დაკარგული ან გატეხილი ჭურჭლის ფასს კი სრულათ. გადაახდევინებენ ნაცვლათ ნახევარისა, როგორც წინეთ იყო დაწესებული.

ფარეშები გაიფიცენ და მოითხოვენ 1911 წელს შემუშავებულ წესებს.

— ჰარტმანის ქარხანაში 34-ე დღეა გაფიცული არიან მუშები. ქარხნის ადმინისტრაციას ეგონა, სიჩუმით შევაშინებ და მუშაობას დაუბრუნდებიანო, მაგრამ მოსტყუვდა.

— „ასერინის" ცემენტის ქარხნის მუშები (სოლსკში, სარ.ტოვის გუბ.) გაიფიცენ ეკონომიურ ნიადაგზე.

ოდიში.

ახალსენაკი. საქართველოს ყოველი კუთხიდან მოისმის ამ ჟამათ გოდება-მწუხარება: „ჩვენი დაბა, თუ სოფელი ჩამორჩენილია, მიყრუებულია საჭიროა, ადგილობრივმა მცირე ინტელიგენციამ მიაქციოს ამას ჯეროვანი ყურადღება" და სხვ. და სხვ. ესევე უნდა გავიმეოროთ ჩვენს ბედშავ დაბაზე და აქაურ მცხოვრებლებზე. ამის თქმა არა მსურს, რომ ახალ-სენაკი სრულიად მიყრუებულია, ან ინტელიგენცია სულ არაფერზე არ ზრუნავდეს მის საკეთილდღეოთ. არა! მაგრამ საქმე ისაა, რომ ეს ინტელიგენცია უნდა იჩენდეს მეტს უნარს, უნდა მოიკრიბოს მეტი ძალ-ღონე.

ამ წერილში მსურს მკითხველის ყურადღება მივაქციო თეატრალური საქმის მდგომარეობას ჩვენს დაბაში. არსებობს აქ საკრებულო, სადაც ერთი ოთახი დათმობილი აქვს სათეატრო დარბაზს. უნდა მოგახსენოთ, ასე გულცივათ აქაური ინტელიგენცია არც ერთ საქმეს არ ეპყრობა. მაშინ, როდესაც სათეატრო დარბაზის მეზობელ ოთახებში გაისმის ბანქოს, ბილიარდის და სხვაგვარი გასართობების მოთამაშეთა ზეაწეული ხუმრობა, სათეატრო დარბაზი დაკეტილია, დაყრუებულია. აქაურმა ინტელიგენციამ ვერ მოაწყო აქ დრამატიული სექცია სისტემატიური წარმოდგენების გასამართავათ, მაშინ, როდესაც ბანქოს მოთამაშეთა „მიტინგი" ყოველ ღამ უკლებლათ თავს იყრის. მაგრამ ესეც კია, რომ ადგილი აღარსადაა, სადაც შეიძლებოდეს წარმოდგენების გამართვა. ამისთვის დარბაზი იმდენათ მცირეა და მოუხერხებელი, რომ ღამსწრენიც და მოთამაშენიც იძულებული არიან დაბადების დღე იწყევლონ სივიწროვის გამო. კულისები იმდენათ მცირეა, რომ ტანისამოსის ჩაცმა-გახდა და გრიმის გაკეთება ყოვლად შეუძლებელია. ჩემის აზრით, საჭიროა ადგილობრივმა ინტელიგენციამ მეტი ყურადღება მიაქციოს ამ კულტურულ საქმეს, მიბაძოს თავის ახლო-მახლო მდებარე დაბებს, საჭიროა, დაარსდეს წრე რომელმაც უნდა იკისროს სცენის მოწყობა და დრამატიული სექციის დაარსება. საჭიროა თეატრის ახალი შენობა და მისი მოწესრიგება. ადგილობრივმა წ. კ. გ. ს. განყოფილებამაც უნდა ხმა ამოიღოს ამ საქმისთვის.

სენაკელი.

რედაქტორ-გამომცემელი გ. ჭელიძე.

ვღებულობ ყოველგვარ საკერავს

თეთრეულს

ქალისა და კაცისას.

გეგუთის (ჭავჭავაძის) ქუჩა ჭანტურაიას სახლი № 23.

სოფიო ზვიადაძისა.

რკინის გზა

ქუთაისიდან მიდის.

თფილისს: სახალხო 5 ს. 10 წ. დ.; სახ. 10 ს. 6 წ. დ.; ფოშტ. 11 ს. 55 წ. დ.; სახ. 11 ს. 27 წ. ღ.

ბათომს: სახ. 5 ს. 10 წ. დ.; სახ. 7 ს. 5 წ. საღ.; სახ, 11 ს. 27 წ. ღ.; ფოშტ. 5 ს. 21 წ. დ.

ფოთს: საავარაკო 4 ს. 22 წ. დ.; სახალ. 5 ს. 10 წ. დ.; ფოშტ. 5 ს. 21 წ. საღ.; სახ. 7 ს. 56 წ. საღ.

შორაპანს: საავარ. 4 ს. 57 წ. დღ.

ტყიბულს: სახ. 7 ს. 50 წ. დილ.; სახ. 3 ს. 45 წ. დღ.

ქუთაისს მოდის.

თფილისი-დან: სახ. 7 ს. დილ.; სახ. 8 ს. 26 წ. საღ.; ფოშტ. 6 ს. 56 წ. საღ.; სახ. 1 ს. 26 წ. ღამით.

ბათომიდგან: ფოშტ. 1 ს. 20 წ. დღ.; სახ. 11 ს. 14 წ. დ.; სახ. 1 ს. 26 წ. დ.; სახ. 7 საათ. დილ.

ფოთიდან: საავ. 10 ს. 3 წ. დილ.; სახ. 1 ს. 20 წ. დ.; სახ. 1 ს. 26 წ. ღ.

შორაპნიდან: საავ. 9 ს. 31 წ. დილ.

ტყიბულიდან. სახ. 5 ს. 11 წ. დღ. სახ. 11 საათ. 9 წ. დღლ.

მიიღება ხელის მოწერა 1913 წლისათვის.

ყოველთვიურ ჟურნალ

„განთიადზე"

(წელიწადი პირველი)

და ყოველკვირეულ გაზეთ

„შინაურ საქმეებზე"

წელიწადი მეხუთე

წლიური ფასი ჟურნალისა ცალკე 5 მანეთი, გაზეთისა 4 მანეთი, ორივესი ერთად 8 მანეთი. სახალხო სამკითხველოებს და სოფლის მასწავლებლებს **ორივე გამოცემა წლიურათ 7 მანეთად დაეთმობა.** ორივე გამოცემა სარწმუნოებრივ-საზოგადოებრივია.

რედ. ღვ. ს. მჭედლიძე.

გ. გორდაძის და ს. წერეთლის

ერთად ერთი წარმომადგენელნი ქუთაისის გუბერნიაში, ბათომის და სოხუმის ოლქში უმაღლესი სასახლის გოფმეისტერის, იური სტეფანეს ძის ნეჩაევ-მალცევის ბემსკის მინების ქარხნისა, მიაქციეთ განსაკუთრებული ყურადღება მინის ყუთზე ნიშანს „бемское"

რკინეულობის მაღაზიაში იყიდება:

საუკეთესო

ქარხნებისგან

მიღებული რკინეული

საქონელი: კარის, ფანჯრის

და ლუმელის მოწყობილობანი;

სადურგლო ხელსაწყობი, ფანჯრის

მინები, რკინის ნიჩბები, ლურსმანი, მავთული, ყოველგვარი საღებავი წამალი,

ელექტრონის ზარის მოწყობილებანი, შპალიერი,

ცემენტი, ემალიანი ჭურჭლები, ასფალტი, და სხ.

ვაჭრობა პარტიით და წვრილათ ხელმისაწდომ ფასათ.

ქ. ქუთაისში, საკუთარ შენობაში, მიხაილის ქუჩაზე № 65.

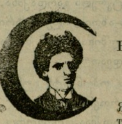

Имѣете дѣло съ самымъ авторомъ,

но не алчущими наживы издателями.

великія тайны гипноза!

НАША СИЛА ВНУТРИ НАС

ХОТИТЕ ЛИ ВЫ ПОДЧИНЯТЬ ЛЮДЕЙ СВОЕи ВОЛѢ

ВЛАДѢЯ ВЕЛИКОЙ ТАиНОЙ СИЛОЙ?

Я, Психо-Френологъ Х. М. Шиллеръ-Школьникъ, даю дѣйствительно полный курсъ гипнотизма, большой томъ, въ богатомъ съ золотымъ тисненіемъ переплетѣ **вмѣсто 12 р. только за 2 р.**

Мой курсъ заключаетъ въ себѣ много цѣннаго и новаго въ области гипнотизма. Мое произведеніе ведетъ къ самоусовершенствованію, учитъ влiять и дѣйствовать на окружающихъ посредст. внушенія въ состояніи бодрствованія.

Мой курсъ содержитъ въ себѣ 98 важнѣйшихъ главъ. Онъ учитъ влiять, дѣйствовать и внушать безъ усыпленія. Только въ моемъ курсѣ имѣется обширный отдѣлъ чтенія чужихъ мыслей.

Въ немъ широко разработаны отдѣлы: лѣченіе посредствомъ открытаго внушенія пьянства, куренія, азартной игры, онанизма, неврастеній, головной боли, безсонницы. недержаніе мочи, заиканія и проч.

Самовнушеніе. Быстрое предотвращеніе страха. Укрѣпленіе памяти и устраненіе разсѣянности.

Произведеніе это замѣчательно и рѣзко отличается отъ всѣхъ прочихъ изданій этого рода своей общепонятностью. По отзывамъ лицъ, пользующихся этимъ курсомъ гипнотизма, онъ раскрываетъ новый невѣдомый міръ, поднимаетъ духъ, настроеніе, даетъ силу, мощь, ведетъ къ счастью и довольству. Роскошное изданіе съ множествомъ рисунковъ, съ портретомъ автора и знаменитѣйшихъ медіумовъ. Для прохожденія моего курса не требуется никакихъ особенныхъ знаній. Онъ приноситъ неоцѣнимую пользу мужчинамъ и женщинамъ, старымъ и молодымъ, богатымъ и бѣднымъ, сильнымъ и слабымъ, здоровымъ и больнымъ. Мой курсъ вышелъ новымъ значительно увеличеннымъ, исправленнымъ и дополненнымъ изданіемъ.

Въ курсѣ заключается слѣдующее содержаніе: 1) Введеніе. 2) Что такое гипнотизмъ. 3) Исторія гипнотизма 4) Чѣмъ долженъ быть гипнотизеръ 5) Качества гипнотизируемой личности. 6) Средства и методы гипнотизма. 7) Дѣйствіе гипнотизера на гипнотизируемую личность. 8) Гипнотическій сонъ, 9) Пробужденіе. Что чувствуетъ и испытываетъ усыпленный посредствомъ гипнотизма. 11) Отгадываніе чужихъ мыслей. 12) Какъ развитъ способность чтенія мыслей. 13) Методы и способы чтенія мыслей. 14) Что способствуетъ удачнымъ экспериментамъ. 15) Что мѣшаетъ удачнымъ опытамъ. 16) Какъ влiять, дѣйствовать и внушать безъ усыпленія въ состояніи бодрствованія. 17) Опыты открытаго внушенія. 18) Лѣченіе посредствомъ открытаго внушенія пьянства, куренія, азартной игры, онанизма, неврастеніи, головной боли, безсоницы, недержаніи мочи, заиканія и проч. 19) Самовнушеніе. 20) Быстрое предотвращеніе страха. 21) Укрѣпленіе памяти и устраненіе разсѣянности. 22) Совѣты намѣревающихся публично демонстрировать опыты гипнотизма. 23) Побѣда мысли. 24) Пріемы и упражненія. 25) Путь къ счастью и довольству и пр. пр. Прошу не сравнивать съ московскими и иными лубочными изданіями, я даю за 2 р. вполнѣ законченный курсъ, никакихъ добавочныхъ лекцій и расходовъ не требуется. Брошюра съ отзывами и благодарности ученыхъ, высокопоставленныхъ и знатныхъ особъ прилагается при всякомъ заказѣ. Здѣсь за неимѣніемъ мѣста для убѣжденія приводятся лишь нѣкоторые.

Читайте!

Священикъ от. Василій Спѣвачевскій, почт. ст. Улановъ, Под. губ.: „Высокочтимый господинъ Х. М. Шиллеръ-Школьникъ. Книгу вашу „Гипнотизмъ" получилъ и прочелъ и искренно благодарю. При чтеніи книги мнѣ нѣкоторымъ образомъ открылась завѣса тайнъ человѣческаго существа, которыя до извѣстной границы могутъ быть постигнуты и подвластны человѣку. Я глубоко увѣренъ въ гуманности добрыхъ намѣреніяхъ Вашей дѣятельности и поэтому остаюсь съ искреннымъ уваженіемъ священникъ Василій Спѣвачевскій".

Василій Өедоровичъ Кремповскій Новороссійскъ, контора инженера Щепкевича пишетъ: Присланнымъ Вами курсомъ гипнотизма очень интересуюсь, занимаюсь и благодарю васъ, чувствуя себя гораздо лучше. Мой братъ также пользуется Вашимъ курсомъ и также очень доволенъ. Съ совершен. почт. Кремповскій.

В. В. Королевъ, Савино. „За курсъ гипнтоизма ничего, кромѣ безграничной благодарности и сердечнаго „спасибо" сказать не могу и лучшей благодарности не придумаю. Книга поражаетъ ясностью изложенія и цѣнностью ея содержанія. При всемъ этомъ она значительно и роскошно иллюстрирована въ богатомъ переплетѣ и такая минимальнея цѣна, какъ 2 р., какую Вы назначили, свидѣтельствуетъ о Вашемъ благомъ намѣреніи широко распространить эти драгоцѣнныя для всѣхъ свѣдѣнія и совѣты среди интересующихся, въ чемъ отъ души желаю Вамъ полнаго успѣха. Пребываю съ высокимъ почтеніемъ къ Вамъ В. В. Королевъ".

Ермолай Алексѣевичъ Фроловъ. гор. Илекъ, Уральской обл., пишетъ: Глубокоуважаемый г. Шиллеръ-Школьникъ. Вашъ курсъ гипнотизма осчастливилъ меня, я достигъ блестящихъ результатовъ по гипнотизму. Я вылѣчилъ многихъ отъ разныхъ болѣзней и дурныхъ привычекъ. Никакой кладъ и богатство не могутъ сравниться съ пріобрѣтенными мною отъ Васъ познаніми. Я остаюсь искренно благодарный и всегда готовый рекомендовать Вашъ курсъ, который можетъ принести большую пользу всѣмъ. Покорный слуга Фроловъ".

Еслибы Вы захотѣли, для убѣжденія, обратиться къ кому либо изъ вышеименованныхъ лицъ, то приложите къ письму конвертъ съ Вашимъ адресомъ и оплаченой маркой. Восторженные отзывы, и благодарности отъ частныхъ лицъ получаются ежедневно; у насъ ихъ множество, подлинники предъявляются во всякое время всѣмъ желающимъ у насъ въ конторѣ. Но кромѣ частныхъ отзывовъ и благодарностей, вотъ что пишетъ солидный с.-петербургскій оккультный журналъ „ИЗИДА", издаваемый извѣстнымъ ученымъ знатокомъ оккультизма И. К. Антошевскимъ во второмъ номерѣ журнала за ноябрь 1910 г.: „Гипнотизмъ Х. М. Шиллеръ-Школьника, изящно изданная книга знакомитъ читателя, какъ теоріей, такъ и практическими пріемами гипнотизма. Среди множества сочиненій и лекціи по гипнотизму эта книга заслуживаетъ особеннаго вниманія, благодаря весьма популярному изложенію сущности гипнотизма. Несмотря на сравнительно невысокую цѣну, эта книга вполнѣ замѣняетъ дорого стоящія изданія американ. институтовъ".

Полный курсъ со всѣми приложеніями высылается за 2 руб. Деньги присылать переводомъ, можно марками, только заказнымъ письмомъ, въ темномъ конвертѣ, плотно оклейвать края мелькими марками, Наложеннымъ платежомъ па 30 к. дороже. Писать свою фамилію и адресъ ясно и разборчиво.'

Нашъ адресъ: Варшава, Психо-Френологу Х М. Шиллеръ-Школьнику Пенкная 2

აბანო

მშ. ყორყოლაძის ... ა

მიმართეთ პირდაპირათ მო...

15 მაისიდან გაიხსნა შესანიშნავი მგანს სწორი წყალი.

შემოწმებულია და გამოირკვა, რომ ეს მადნეული წყალი კურნავს სხვადასხვა სენისაგან, როგორც არის: ქარები (რევმატიზმი) კუჭის და თავის ტკივილი, ნერვების სისუსტე და სხვ. წყალი ცივი და თფილი. ფასი ხელმისაწდომი. ხრესილის რკ. გზ. სადგურიდან ორმოცდაათი საჟენის მანძილზეა. იქვეა სუფთა ბინა და სასმელ-საჭმელი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა